

# AMOLANDUN BI

## I

Egun-sentian iaikiten naiz itzar,  
haiduru, kopet-argi, begi-zabal;  
egunari natzaio dostaliar,  
eznaiz nioiz egon honein sendoal.

Ezku malguz ukitzen dut gorputza:  
legun, biguin, hazkar, xa'u, garbi, hutza:  
alaiki egiten dut irrintzina.

Baina gautzean eznaiz harroputza:  
nekez, heilagora-auhen-intzirina;  
ukan baitut arrasti'ia negute.

Goizean nuen larrua gantzutu.  
Arratsean, belas!, kiratsez bete,  
maingu, herbal, gor, karsoil, itsu, mutu;  
eztut ulertan zerk nauen ventzutu!

## II

Gauza guztien 'zpiritua zara;  
lore guztiak arnotu 'ta nahas:  
hotzerri-belarra, otea, akara.  
Zure urrin hortaz horditu naiz arras.

Gauzen tolesketa gaitza bezala,  
behin harroa, hurrengoa apala.  
Euritan triste, haizetan barreka:  
ur oliatuaz egin erreka.

Gau 't' egun; ilargia, eguzkia;  
batan-amurra eta edaskia.  
Zeu zara ardi kumeduna 'ta antzua.

Zure ezagutza etorri zait garaiz:  
astiro, argiro kontaratu naiz  
batez zarela zimaurrea, gantzua.

ARESTITAR B.

## OTSO

Bortz izar gori ortze-goian  
eta basoan ez argirik,  
aztiak dagoz ikharatan  
aztiaturik ikhur hori.

Izar gorion pentagramman  
lo-hasman dautza bertz' izarrak.  
Baso-gerizan atzar dira  
otsoak eta gizotsoak.

Oihan-bidean ergelen bat  
oihuz dihoa berantean,  
gizon soilari so zaizkio  
otso ixilak giza-begiz.

Otso-ar eta -eme latzak,  
giza-blaphema bihotzean,  
gauazko bide-joilearen  
haiduru ziran, geldituak.

Oihan beltzeko bidesketan  
ezin helduan zihoala  
esku eiharrez zuhain hilek  
bahitu dute galtzerako.

Bortz oihuk eta bortz ausikik  
gizerhaiteka egin dute,  
bainan ortze-go! beltzagoan  
izar goriak itza! dira.

MIRANDE'TAR JON

## HORATI'REN ODAK

SEXTI'RI

GAIA: Udaberria nun-nai dager guritasun eskeinka. Negu ondo-  
ren, bizia esna: ontziak itxasora daramazte, bei-ardi-auntz larrera  
doaz bazka-billa, ola-gizonak beren arazora, lugin zolia soro-lanera.  
Lore-pinport berriz, alde guztiak pozez gaiñezka. Ala ere, Eriotz,  
andre laru, ur dabil: zartada berdinez erasten ditu bekoak nai goi-  
koak. Ta, zori gaiztoz, guk ere, inpernura erori ezkerro, ez dugu go-  
zartuko nunbait ez mama gozorik, ez maite-atsegin samurrik.



## SOLVITUR ACRIS HIEMS

Udaleneko aize bigunak Negu gordiña du jaurti,  
Ta itxas-barnera saka ditue ontzi zingilak alaiki.

Ardiak ez du eder ukuillu, goldalariak ez sua,  
Onezkeroan lantzurda izoztuz ezta zuritzen soroa.

- 5 Venus Kitere or dantza-buru, illargi dala urbiltzen;  
Grazi ta Ninpa'k neurrika dute, oin-arin, lurra zapaltzen.

Atertu gabe, era berean, lan dagi Vulkan goriak,  
Kiskaldu nairik Kiklope'tarren sutegi nekez ausiak.

- 10 Orain egoki zaigu burua jaztea mirto muskerrez,  
Edo-ta lurak or-emen jori eman dizkigun goiz-lorez.

Gaurkoz eder da, oian beltzetan, Basajaunari iltzea  
Bildots urruza naiz aume dala bere zorizko e-kea.

Balbe zurbillak, oi Sexti! berdin jo oi ditu txiro-txabolak,  
Edo erregeen ate jaiki ta dorre dirdaitu garbalak.

- 15 Bizia oso laburra dugu, ta itxaro aundiz nor saia?  
Gauak bertatik ertsiko zaitu, ta ipuien sutik nork aizka?

Noizbait Pluton'en etxe larrira erortzen baldin ba'zera,  
Nekez zotzean aal izango zuk ardo-erreñu aukera;

- 20 Likida zure maite ederrakin ezingo luzez jolastu,  
Naiz-eta onek eundaka neskatx maite-txinpartez ixetu.

OARRAK.—5. Kerigo ugartetik zetorkion Venus'i Kitere goitizena; illargi irteran ospatu oi ziran aren omenezko dantza-jaiak, aprillaren lenengoruntz asita.—6. Iru neskatx ziran auek: Aglai, Euprosiñe ta Tali.—7. Tauki-tauki diardu bere burni-oletan, meatzak oro urtu bearrez.—13. Balbe, ots, Eriotza.—17. Inpernu edo su-lezeko jauna.

## PIRRA'RI

GAIA: Maitekeri lizuna darda gainean darabil, bai ta odei zakar antzera, zein laster utsal biurtzen dan oroit-erazi ere. Aldakorra bait-da giza-biotza, ta ezin egundo uste geiegi ezarri inoren gan, maite-jolasetan beintzat.

*Quis multa gracilis...*

Gazte eder ori nor duzu, Pirra,  
usaiez dana joria?  
Atsegin-lore, zuri joa du  
beraren biotz gorria.  
5 Orrentzat ote, urre dizditsu,  
apaindu zuk illedia?

Baiña zoria duzu txit zital,  
maiz dakusgu oin-koloka:  
eta askotan —bai ta orrek ere—  
10 negar egingo oiuka,  
itxas-aizeak ikusirikan  
naspil-ekaitzez orruka...

Oi! orrek orain, pozaren mende,  
zure eder dirdaiz ustetsu,  
15 lizunez bigun, maitegar-gainka,  
beretzat bakar nai zaitu;  
ta zure gogo iraul-zitalak  
zer aize dun ez ulertu.

Nik ez nai orla... eta leenikan  
20 —ikus elizan oi deuna—  
itxas-jainkori eskeiñi nion  
ene soiñeko kutuna,  
zure liskarren ur ezaiñean  
oñoz ondatu nuena.

AITA J. ONAINDIA